

Székely János*

A VÉDZÁRADÉKOK TERMÉSZETE ÉS MŰKÖDÉSE**

Indoklás

A jelen tanulmány témájának elhatározásakor figyelembevett legfontosabb szempont az, a sajátban és tömegtájékoztatóban uralkodó de még jogi körökben sem ismeretlen fogalomzavar eloszlatása volt, mely szerint a „védzáradék” melyet Románia és Bulgária Európai Unió csatlakozási szerződéseibe az Unió beiktatott nem más mint a lehetőség, hogy az újonnan csatlakozandó országok belépését egy évvel elhalasszák amennyiben ezek nem teljesítenek egyes követelményeket¹.

A „védzáradék” megfogalmazásából (függelék i.) azonban egyhamar láthatóvá válik, hogy itt nem védelemről, hanem egy szerződéses szankcióról van szó, inkább „büntetőzáradéknak” nevezhető rendelkezésekről, melyek hatályosulása a csatlakozási időpont elhalasztásával jár majd. E szankció valójában nem rendelkezik védelmi szereppel, és időszerűségét veszítette miután a legutóbbi „országjelentés” meglehetősen pozitívan vélekedett mindkét jelölt országról. Emiatt e rendelkezés nem képezi a jelen kutatás témáját...

A téma nem más mint a „tulajdonképpeni” védzáradékok (a fogalom forrása a hiteles szö-

veg *safeguard*² kifejezésében keresendő) tanulmányozása, ezek jogi természetének meghatározása, nem figyelmen kívül hagyva a tényt, hogy az Európai Unió elsődleges joga nem más mint a nemzetközi közjog egy meglehetősen új területe, de olyan terület mely a hagyományos nemzetközi jogból nőtte ki magát és ezért (bár a szerződések szövegezése láthatóan erre törekszik, mint ez a későbbiekben kifejtésre kerül) nem fogható fel e tértől függetlenül.

E „tulajdonképpeni” védzáradékok, a csatlakozási jegyzőkönyv IV. címében, annak 36. cikkelyétől 38. cikkelyéig terjednek³ (függelék ii., iii., iv.).

A védzáradékok ismertetése

A függelékben idézett szöveg a 36. -38. cikkek esetében nyilvánvalóvá teszi, hogy itt valóban *védőintézkedésekről* van szó, és nem explicit szankciókról, mint a fentebb tárgyalt halasztási lehetőség esetében (eltekintve a diplomatikus szövegezéstől, a rendelkezések igen súlyos szankciókat hordozhatnak). A 36. cikkben ezenfelül olyan intézkedések vannak megfogalmazva amelyek az újonnan csatlakozott tagország önmaga védelmére kérhet.

* negyedéves joghallgató, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Jogi Kar; Mikó Imre Jog és Közgazdaságtudományi Szakkolégium

** A dolgozat különdíjat kapott a IX. Erdélyi Tudományos Diákköri Konferencia Állam- és Jogtudományi Szekciójában.

1 Jegyzőkönyv a Bolgár Köztársaság és Románia Európai Unióba történő felvételének feltételeiről és részletes szabályairól (a továbbiakban *Csatlakozási jegyzőkönyv*), 39. cikk; Az Európai Unió Hivatalos Lapja, Magyar nyelvű kiadás, L 157, 2005 június 21, 29. old, elektronikus kiadás: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2005:157:-0029:0045:HU:PDF>

2 Ford. „biztosíték”

3 Ugyanott 40.-41. old.

4 L. Orban: *Scurtă prezentare a tratatului de aderare a României la Uniunea Europeană*, Revista Română de Drept Comunitar, 2/2005, 12. old.

Valójában a védzáradékok célja kettős: egyrészt szankciókat helyeznek kilátásba másrészt a szerződéses védettség látszatát nyújtják, a csatlakozás esetleges káros gazdasági következményeivel szemben, mindkét oldal részére.

Mint **szankciók**, jól illenek a csatlakozási dokumentumok bonyolult betarttatási mechanizmusai⁴ közé: súlyosabbak mint a konkrét esetekben államokra kiróható *pénzbírságok* (az Európai Bizottság gyakran alkalmazott módszere) vagy mint az Unió alapokból származó *jutatások visszatérítésének büntetőlegesen elrendelése*, az alapok helytelen elosztása vagy kezelése miatt.

Továbbá politikai üzenetük is erősebb, míg a pénzbírsággal sújtott államok sokáig fenntartják jogellenes tevékenységüket (a bírság moderált összegei miatt), és a döntésnek csupán technikai jellege volna melyet nem kötelező módon követ politikai utóhatás, addig a záradékok érvényesítése a Bizottság által, gazdasági szankcióknak nyithat utat...

Mint **védőintézkedések** (e helyzet csak a 36. cikk esetében tevődik fel) egy újonnan csatlakozott államnak érdekében állhat a belső piac káros hatásait tompítani, azáltal, hogy fogantatásukat kéri.

Bár a 36. cikk 3. bekezdése részletezi, hogy a belső piacra a legkevésbé hatással levő intézkedések elsőbbséget élveznek, kérdéses, mennyiben nem volna hajlamos egy állam önmaga is a Bizottsághoz fordulni, ha az „új” államok egyike ilyen intézkedéseket igényelne és ez egy „rég” tagállam érdekeivel ellentétes lenne. Maga az intézkedés jogi formája szintén problémákat vet fel, a határozatok általában a büntetés eszközei az Európai Unió jogában.

A három eset melyet a Csatlakozási Jegyzőkönyv figyelembe vesz nem zárja ki az *ágazati védőintézkedések* alkalmazását (sőt ezeknek elsőbbséget biztosít, mivel kevésbé súlyosak – *függelék* ii.-iv.).

A védzáradékok fogantatásának *időbeni megkötése*, a csatlakozás után számított harmadik év vége, mint határidő (bár hatályosságuk e határidőt meghaladhatja és a jogszerűtlen visel-

kedés megszűnéséig terjedhet) lehetséges *hipotézise*⁵ pedig a következők:

1) Egy tagállam (vagy újonnan csatlakozott állam) kérelme esetén, hogy a csatlakozás súlyos illetve tartósan látszó gazdasági következményeit enyhítse, vagy egyes térségek gazdaságát ideiglenesen megvédje

2) Amennyiben Románia vagy Bulgária nem teljesíti szerződéses kötelezéseit és az károsíthatja a belső piac működését

3) A büntetőjogi és polgárjogi együttműködésre vonatkozó szerződéses kötelezettségek nem teljesítésének esetén (a belső jogba való átültetés és alkalmazás terén).

Amennyiben meg szeretnénk ismerni a védzáradékok jogi természetét a csatlakozási okmányok jellemzőinek megismerésével kell kezdenünk, ugyanis az előbbi az utóbbi következménye.

Nemzetközi-közjogi perspektíva

A csatlakozási szerződés, jegyzőkönyv és függelékei nemzetközi közjogi szemszögből⁶ nézve egy többoldalú, nagyrészt nem egyeztetésnek alávetett rendelkezéseket tartalmazó nemzetközi szerződés, melynek célja a gazdasági politikai és jogi integráció egy *sui generis* természetű kormányközi szervezetbe; semmi esetre sem gazdasági együttműködési egyezmény, de a szabad kereskedelem megvalósítása által gazdasági célra, a fejlődés elősegítésére törekszik, akár gazdaságilag (rövidtávon) káros intézkedéseken keresztül is, és nem utolsó sorban egy előre meghatározott értékrendszer átvételét is célul tűzi ki.

Amint a fentebbiekből kiderül itt nem egy szokványos nemzetközi egyezményről van szó (bár egyes elemeiben rokonítható a GATT⁷ és jogutódja a WTO⁸ létrehozási egyezményének céljaival, de ezeken jóval túlmutat mint integrációs szervezet). Alkalmazható-e ilyenkor az egyezményekre használható szokványos nemzetközi jog?

Ha szigorúan a hagyományos nemzetközi jogi perspektívát tartanánk szem előtt, a védzáradékoknál, az első gondolatunk az „*exceptio non adimpleti contractus*”⁹-ra vezetne, mely a

5 Ugyanott 17. old

6 D. Mazilu: *Tratatul de aderare a României la Uniunea Europeană – un acord internațional cu trăsături specifice*, Revista Română de Drept Comunitar, 1/2006., 38. old.

7 General Agreement on Tariffs and Trade – Általános Vámügyi és Kereskedelmi Egyezmény

8 World Trade Organization – Világkereskedelmi Szervezet

9 Ford. „a szerződés végre nem hajtásának kifogása”

nemzetközi jogban is ugyanannyira érvényes mint a magánjogban: amíg egy fél nem teljesíti szerződéses kötelezettségeit, a másik fél sem kötelezhető erre. Többoldalú nemzetközi szerződések esetében ezt a helyzetet a (Szerződések Törvényéről Szóló) 1969-ben kötött Bécsi Egyezmény 60. cikkének 2. bekezdése szabályozza, mely szerint:

„2. A többoldalú szerződésnek valamelyik részes fél által történt lényeges megszegése feljogosítja:

a) a többi felet arra, hogy egyhangú megállapodással teljesen vagy részben a szerződés alkalmazását felfüggeszse, vagy a szerződést megszüntesse;...”¹⁰

Az Európai Unióról szóló (Amsterdami) Szerződés rácafol azonban erre a hagyományos nézőpontra, ugyanis ennek 7. cikkelye kijelenti, hogy az Európai Unió jogának tekintetében a bécsi egyezmény nem alkalmazandó, és csak egyes jogok (és nem a teljes szerződés) felfüggesztését helyezi kilátásba.¹¹ Itt szükséges megemlíteni, hogy míg e jogok fel vannak függesztve, addig az állam szerződéses kötelezései a továbbiakban is hatályban maradnak.

Szükséges tehát egy, a szerződések jogától független, nemzetközi jogban elfogadott formát találni, mely kielégítő magyarázatot adhat a védzáradék működésére.

E magyarázat az úgynevezett „ellenlépésekben” lelhető fel, olyan nemzetközi kényszerítő eszközökben (cselekvéssel vagy mulasztással elkövetve) melyeket (a hagyományos értelemben) egy állam alkalmaz egy másik állammal szemben, ha úgy érzi, hogy a második állam valamilyen jogában megsértette.¹² Ebben a formában az ellenlépések (megtorlások, retorziók vagy szankciók) a primitivista önbíráskodó jogszolgáltatás (*iudex in sua causa*) kifejeződése nemzetközi jogi téren.¹³

Hagyományosan az ilyen magatartás csak szerződésen kívüli viszonyokra volt érvényes, viszont ez a helyzet változott egy 1978-ban hozott Nemzetközi Döntőbírói határozat

által (Francia Légitársaságok az Amerikai Egyesült Államokkal szemben, az 1946-os Francia-Amerikai Légi-közlekedési Egyezmény kapcsán)¹⁴ ami elismerte a szerződéses viszonyban elkövetett jogsértésekre történő alkalmazhatóságát is.

Itt azonban a gazdasági megtorlás jogával nem egy állam él, sőt az entitás mely ezt felhasználja még csak saját jogi személyiséggel sem rendelkezik. Továbbá, az ellenlépés definíciója (-amint az a már említett nemzetközi döntőbírói határozatokból kitűnik) megköveteli, hogy maguk a lépések is törvényellenesek legyenek, mely nem teljesül ha egy nemzetközi egyezményben résztvevő államok beleegyeznek a szankciók lehetőségébe...

Azonban az Európai Unió egy *sui generis* nemzetközi szervezet, melynek működési alapja az egyes kérdésekben az állami illetékességek uniós szintre történő továbbadása, ezért cselekedetei tekinthetők a tagállamok közös akaratnyilatkozatának, büntetőintézkedések esetén is. Természetesen a szankcionált állam az őt érintő döntésnek nem lesz részese.

A követelmény mely szerint az intézkedésnek a nemzetközi szabályokba vagy szokásjogba ütközőnek kell lennie, lazulni látszik, figyelembe véve a Nemzetközi Jogi Bizottság 2001 novemberében az ENSZ Közgyűlése elé terjesztett határozattervezetét (V. Fej. 49.-54. cikk)¹⁵, melynek értelmében az ellenlépés nem kell jogszerűtlen legyen. Egyedül a szankcionálandó államot célozhatja, és az ezt kiváltó (jogszerűtlen) cselekedet minőségét nem szabad kizárólag a „sértett fél” (ez esetben az Unió belső piacának résztvevői) önkényes döntésére bízni (e feltétel teljesül, mivel a döntés egy fórumon történő bizonyos eljárási szabályoknak alávetett megvitatás után születik).

További feltétel az ellenlépés célja, mely a jogsértő állam jogszerű magatartásra való kényszerítése (szintén teljesül), valamint az egyes szankciók (katonai lépések) tiltása.

E tervezet tekintetében, a védzáradék tehát megfelel a nemzetközi ellenlépés fogalmának.

10 A Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Jogi és Államtudományi Intézetének elektronikus jogtára: www.law.klte.hu/jati/tanszekek/nemzetkozi/tse/becsiegyezmeny.doc

11 Fábrián Gyula: *Drept Instituțional Comunitar*, Editura Sfera Juridică, 2004 Kolozsvár, 352. old.

12 R. Miga-Bestelii: *Contramăsurile în dreptul internațional contemporan*, Revista Română de Drept Internațional, Editura Asociația de drept internațional și relații internaționale, X-XII/2003, 26. old.

13 Ugyanott.

14 Ugyanott, 32. old

15 Ugyanott 36. old

Működés és jogorvoslat

Mivel az Európai Unió több évszázados jogi hagyomány gyakorlatba ültetésével jött létre, rendelkezik a szükséges intézményes háttérrel és ellensúlyokkal a védzáradékkal való visszaélések kiküszöbölésére. Annak ellenére, hogy az életbeléptetési eljárás gyors, a Bizottság részéről hozott döntéssel szemben jogorvoslati lehetőségek vannak. Szükséges megjegyezni, hogy e záradékok az őket elvállaló államok helyzetét jelentősen súlyosbítják.

Míg a „rég”i tagállamok csupán az Európai Bíróság határozata után szankcionálhatók¹⁶ hasonlóan súlyosan, az Európai Közösségről szóló Szerződés 226. cikk (rég”i számozásban 169 cikk) 11 bekezdésének értelmében, addig az „új” tagállamok egyfajta uniós államigazgatási eljárásban, adminisztratív úton sújthatók büntetésekkel, melyek végrehajtásra kerülhetnek mire a jogorvoslati lehetőségekkel élni lehetne.

Mindazonáltal, a jogorvoslat lehetősége létezik... A közösségi szervek (Tanács és Bizottság) aktusainak megsemmisítését célzó, az Európai Közösségről szóló Egyezmény 230. cikkének 2. bek. (173. cikk 1. bek.) rendelkezései szerint a Bizottság által hozott egyéni alkalmazású ügyletek megtámadhatóak az Európai Bíróság előtt¹⁷. Kérdéses azonban, hogy a bíróság mennyiben fogadja el az államok érvelését, illetve milyen érveket hozhat fel egy állam, hogy a védzáradék érvénybe léptetését megakadályozza, vagy sokkal inkább, hogy hatásait csökkentse?

E kérdés megválaszolásában segítséget nyújthat az Európai Bíróság, az egyezményeket megsértő államokat illető joggyakorlata. A védzáradék megtámadása csak abban az esetben lehetséges, e joggyakorlat értelmében ha az állam az általa elkövetett szerződészegés felróhatóságát kifogásolja, az Európai Közösségtől szóló Egyezmény 226. és 227. cikkében leírtak alapján. A felróhatóságot az Európai Bíróság szűken értelmezi: az állam bűnössége a szerződészegésben nem bír jelentőséggel, elegendő az állam cselekedete és a jogszerűtlen magatartás

közötti oksági összefüggés fennállása. Ezt meghaladva még az állam állampolgárai (vagy az ott bejegyzett jogi személyek) által elkövetett cselekedetek is minősülhetnek szerződészegésnek, még ha az állam meg is tette a tőle elvárható lépéseket a helyzet orvosolására¹⁸. Ebben a kontextusban a Bizottsággal szinte lehetetlenség bírósági úton felvenni a harcot.

Végül a védzáradék alkalmazási aktusának jogi formája kell megállapításra kerüljön. A Csatlakozási Jegyzőkönyv szövege ebben a tekintetben is könnyen értelmezhető: a Bizottság európai rendeleteket vagy határozatokat fogadhat el, hogy kényszerítse a jogsértőket ez irányú tevékenységük megszüntetésére. A szabályzás érdekessége ebben a pontban, hogy az említett aktusok nem csak államok de más jogi személyek ellen is hozhatóak, így a védzáradékok esetlegesen jogi személyek ellen is működésbe léphetnek, korlátozva ezek szabadságát az uniós szférán belül, közvetlenül sújtva őket a bejegyzési állam mulasztásaiért.

Figyelembe véve a nagyszámú elítélő döntést melyet az Európai Bíróság hoz, a tagállamokkal szemben a Bizottság javára, nem sok kétely fér ahhoz, hogy a védzáradékok alkalmazása Romániával szemben, amennyiben indokoltak lesznek, nagyon kis eséllyel lesz kivédhető a jogorvoslati út alkalmazásával.

Felhasznált irodalom

1. Jegyzőkönyv a Bolgár Köztársaság és Románia Európai Unióba történő felvételének feltételeiről és részletes szabályairól *Az Európai Unió Hivatalos Lapja, Magyar nyelvű kiadás, L 157, 2005 június 21, 29. old, elektronikus kiadás:* <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/?uri=OJ:L:2005:157:0029:~0045:HU:PDF>
2. L. Orban: *Scurtă prezentare a tratatului de aderare a României la Uniunea Europeană*, Revista Română de Drept Comunitar, 2/2005, 11.-29. old.

¹⁶ Fáb”ian Gy. fentebb idézett 237. old

¹⁷ Fáb”ian Gy. fentebb idézett 353. old.

¹⁸ C-265/1995-ös ügy az Európai Bíróság Joggyakorlatából, Franciaország az Európai Bizottsággal szemben, „Mezőgazdálkodók tiltakozásai” – határlezárásokkal egybekötve. *Az Európai Unió Bíróságának Elektronikus Döntvénytára:* <http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=hu&Submit=Keres%C3%A9s&alldocs=alldocs&docj=-docj&docop=docop&docor=docor&docjo=docjo&numaff=c-265%2F95&datefs=&datefe=&nomusuel=&domaine=-&mots=&resmax=100>

3. *D. Mazilu: Tratatul de aderare a României la Uniunea Europeană – un acord internațional cu trăsături specifice*, Revista Română de Drept Comunitar, 1/2006., 33.-40. old.
4. *A Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Jogi és Államtudományi Intézetének jogtára:*
www.law.klte.hu/jati/tanszekek/-nemzetkozi/tse/becsiegyezmeny.doc
5. *Fábián Gyula: Drept Instituțional Comunitar*, Editura Sfera Juridică, 2004 Kolozsvár
6. *R. Miga-Besteliu: Conțrămăsurile în dreptul internațional contemporan*, Revista Română de Drept Internațional, Editura Asociația de drept internațional și relații internaționale, X-XII/2003, 26. -52 old.
7. *Az Európai Unió Bíróságának Elektronikus Döntvénytára:*
http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/-form.pl?lang=hu&Submit=Keres%C3%A9s&alldocs=alldocs&docj=docj&docop=-docop&docor=docor&docjo=docjo&-numaff=c-265%2F95&datefs=&datefe=&-nomusuel=&domaine=&mots=&resmax=100

Függelék

i. **39. cikk** 1. Ha Bulgária és Románia csatlakozási tárgyalások keretében vállalt kötelezettségeinek a Bizottság általi folyamatos ellenőrzése és különösen a Bizottság ellenőrző jelentései alapján egyértelmű bizonyíték áll rendelkezésre arra nézve, hogy Bulgáriában vagy Romániában a uniós vívmányok átvételére és végrehajtására való felkészülés szintje alapján fennáll a komoly veszélye annak, hogy a két ország bármelyike a csatlakozás 2007. január 1-jei időpontjáig számos fontos területen nyilvánvalóan nem készül fel a tagsággal járó követelmények teljesítésére, a Tanács, a Bizottság javaslata alapján, egyhangúlag eljárva úgy határozhat, hogy az érintett ország csatlakozásának időpontját egy évvel későbbre, 2008. január 1-jére halasztja.

2. Az 1. bekezdés ellenére a Tanács, a Bizottság ajánlása alapján, minősített többséggel hozhatja meg Románia vonatkozásában az 1. bekezdésben említett határozatot, ha a IX. melléklet I. pontjában felsorolt egy vagy több kötelezettségvállalás és követelmény Románia általi teljesítésében komoly hiányosságokat tapasztaltak.

3. Az 1. bekezdés ellenére és a 37. cikk sérelme nélkül a Tanács, a Bizottság ajánlása alapján

és Románia versenypolitika terén elért előrehaladásának 2005 őszén történő részletes értékelését követően, minősített többséggel hozhatja meg Románia vonatkozásában az 1. bekezdésben említett határozatot, ha az Európa-megállapodás (1) alapján vállalt kötelezettségek, vagy a IX. melléklet II. pontjában felsorolt egy vagy több kötelezettségvállalás és követelmény Románia általi teljesítésében komoly hiányosságokat tapasztaltak.

4. Abban az esetben, ha a Tanács az 1., 2. vagy 3. bekezdés szerinti határozatot hoz, minősített többséggel haladéktalanul határoz a halasztásra vonatkozó határozat következtében e jegyzőkönyvben – beleértve annak mellékleteit és függelékait is – nélkülözhetetlenné váló kiigazításokról”

ii. **36. cikk** 1. Legfeljebb a csatlakozást követő harmadik év végéig, amennyiben a gazdaság bármely ágazatában súlyos és tartósnak mutató, illetve egy adott térség gazdasági helyzetének komoly romlásával fenyegető nehézségek merülnek fel, Bulgária vagy Románia felhatalmazást kérhet arra, hogy a helyzet orvoslása és az érintett ágazatnak a belső piaci gazdasághoz történő hozzáigazítása érdekében védintézkedéseket tegyen. Ugyanilyen körülmények fennállása esetén bármely jelenlegi tagállam is felhatalmazást kérhet védintézkedések megtételére Bulgáriával, Romániával, vagy mindkét országgal szemben.

2. Az érintett állam kérésére a Bizottság, sürgősségi eljárásban, elfogadja az általa szükségesnek ítélt védintézkedésekről rendelkező európai rendeleteket vagy határozatokat, pontosan megjelölve azok alkalmazásának feltételeit és szabályait. Súlyos gazdasági nehézségek esetén és az érintett tagállam kifejezett kérelmére a Bizottság a megfelelő indokolással ellátott kérelem kézhezvételétől számított öt munkanapon belül köteles eljárni. Az így elrendelt intézkedések azonnal alkalmazhatóak; ezeknek az intézkedéseknek valamennyi érintett fél érdekét figyelembe kell venniük, és nem járhatnak határellenőrzésekkel.

3. A 2. bekezdés alapján engedélyezett intézkedések csak az 1. bekezdésben említett célok eléréséhez feltétlenül szükséges mértékben és időtartamra térhetnek el az Alkotmány és különösen e jegyzőkönyv szabályaitól. Elsősorban olyan intézkedéseket kell alkalmazni, amelyek a

belső piac működésében a legkisebb zavart okozzák.

iii. **37. cikk** Ha Bulgária vagy Románia nem teljesíti a csatlakozási tárgyalások keretében vállalt kötelezettségeit, beleértve valamennyi, határon átnyúló hatással rendelkező gazdasági tevékenységre vonatkozó ágazati politikával kapcsolatban tett kötelezettségvállalást, és ez a belső piac működését súlyosan sérti vagy ilyen sérelem közvetlen veszélye áll fenn, a csatlakozást követő harmadik év végéig a Bizottság, valamely tagállam indokolt kérelmére vagy saját kezdeményezésére, a megfelelő intézkedésekről rendelkező európai rendeleteket vagy határozatokat fogadhat el.

Ezeknek az intézkedéseknek arányosaknak kell lenniük, és közülük a belső piac működésében a legkisebb zavart okozó intézkedések, illetve adott esetben a fennálló ágazati védintézkedési rendszerek alkalmazásának kell elsőbbséget biztosítani. Az ilyen védintézkedéseket nem lehet önkényes megkülönböztetés vagy a tagállamok közötti kereskedelem rejtett korlátozásának eszközeként alkalmazni. Az ellenőrzés megállapításai alapján a védzáradék a csatlakozást megelőzően is érvényesíthető, és az így elfogadott intézkedések, későbbi időpontot előíró rendelkezés hiányában, a csatlakozás első napjától lépnek hatályba. Az intézkedéseket legfeljebb addig lehet fenntartani, amíg ez feltétlenül szükséges, és mindenképpen hatályon kívül kell helyezni, amint az adott kötelezettségvállalást teljesítették. Ezek az intézkedések azonban az első bekezdésben megjelölt időszakon túl is alkalmazhatók mindaddig, amíg az adott kötelezettségvállalást nem teljesítették. Az érintett új tagállam által a kötelezettségvállalás teljesítése terén elért előrehaladástól függően a Bizottság az intézkedéseket szükség szerint kiigazíthatja. A Bizottság a védintézkedésekről rendelkező európai rendeletek illetve határozatok visszavonása előtt megfelelő időben tájékoztatja a Tanácsot, és a Tanács e vonatkozásban tett észrevételeit kellően figyelembe veszi.

iv. **38. cikk** Ha az Európai Unióról szóló szerződés VI. címében meghatározott, a büntetőjog területén való kölcsönös elismeréssel kapcsolatos kerethatározatok vagy bármely egyéb köte-

lezettségvállalás, együttműködési okmány vagy határozat, illetve az Európai Közösséget létrehozó szerződés IV. címében meghatározott polgári ügyekben való kölcsönös elismeréssel kapcsolatos irányelvek vagy rendeletek, illetve az Alkotmány III. részének III. címe IV. fejezetének 3. és 4. szakasza alapján elfogadott európai törvények és kerettörvények tekintetében az átültetés, illetve a végrehajtás állapota vagy az alkalmazás során komoly hiányosságok lépnek fel, vagy ilyen hiányosságok közvetlen veszélye áll fenn Bulgáriában vagy Romániában, a csatlakozást követő harmadik év végéig a Bizottság, valamely tagállam indokolással ellátott kérelmére vagy saját kezdeményezésére, a tagállamokkal folytatott konzultációt követően elfogadhatja a megfelelő intézkedésekről rendelkező európai rendeleteket vagy határozatokat, és meghatározhatja ezen intézkedések végrehajtásának feltételeit és szabályait.

A tagállamok közötti szoros igazságügyi együttműködés folytatásának sérelme nélkül ezek az intézkedések olyan formában is megvalósulhatnak, hogy a vonatkozó rendelkezések és határozatok alkalmazását ideiglenesen felfüggesztik Bulgária vagy Románia és bármely más tagállam, vagy tagállamok közötti kapcsolatokban. Az ellenőrzés megállapításai alapján a védzáradék a csatlakozást megelőzően is érvényesíthető, és az így elfogadott intézkedések, későbbi időpontot előíró rendelkezés hiányában, a csatlakozás első napjától lépnek hatályba. Az intézkedéseket legfeljebb addig lehet fenntartani, amíg ez feltétlenül szükséges, és mindenképpen hatályon kívül kell helyezni, amint az adott hiányosságokat orvosolták. Ezek az intézkedések azonban az első bekezdésben megjelölt időszakon túl is alkalmazhatók mindaddig, amíg az adott hiányosságok fennállnak. Az új tagállam által a hiányosságok orvoslása terén elért előrehaladástól függően a Bizottság, a tagállamokkal folytatott konzultációt követően, az intézkedéseket szükség szerint kiigazíthatja. A Bizottság a védintézkedésekről rendelkező európai rendeletek illetve határozatok visszavonása előtt megfelelő időben tájékoztatja a Tanácsot, és a Tanács e vonatkozásban tett észrevételeit kellően figyelembe veszi.